

KONINGEN EN PROFETEN

LEERPLAN

Versie leerplan: 12-05-2016

Versie module: BT04a/A/1 en BT04b/B/1

Vakgroep: Bijbelse Theologie

Studiepunten: 5 EC | 140 studie-uren

Inhoud

Bij dit vak komt de periode van Salomo tot de Babylonische ballingschap aan de orde (van 971 v.Chr. tot 586 v.Chr.). Allereerst komen daarbij de boeken Koningen en Kronieken aan de orde. De inhoud, eigenschappen en boodschap van deze boeken worden besproken, waardoor studenten een beter inzicht krijgen in de geschiedenis van deze periode. Studenten zijn zo in staat de verschillende koningen en profeten in hun historische context te plaatsen en krijgen een beter begrip van Gods handelen in de geschiedenis (van Israël). Bijzondere aandacht krijgen koning Salomo en de profeten Elia en Elisa.

Daarnaast komen de oudtestamentische schriftprofeten uit de periode tot de ballingschap aan de orde. Naast een bespreking van profetisme in het algemeen, komen de inleidingsvragen en hoofdlijnen van de inhoud en boodschap van de individuele bijbelboeken aan de orde. Dit gebeurt in chronologische volgorde en betreft de profeten Obadja, Joël, Jona, Hosea, Amos, Micha, Jesaja, Nahum, Zefanja, Habakuk, en Jeremia.

Leerdoelen

Algemeen

Na studie van de leerstof is de student bekend met de inleidingsvraagstukken, en met de inhoud en de theologie van het (de) betreffende bijbelboek(en). Hij is op de hoogte van de omvang en relevantie van het aandachtsgebied en in het bijzonder van de belangrijkste bijbels-theologische vraagstukken (inclusief belangrijke stromingen en hun vertegenwoordigers) en is in staat hierin beargumenteerd een eigen positie in te nemen. Tevens kent de student de belangrijkste (soorten) literatuur, kan deze interpreteren, evalueren en benutten. Tenslotte is de student in staat een vertaalslag te maken van Bijbel en theologie naar gemeenteverband en het persoonlijk geloofsleven.

Vakspecifiek

Na deelname aan dit vak en bestudering van de behandelde stof is de student bekend met de volgende termen en kan deze kort omschrijven:

profetische geschiedenis, profeten en geschriften, vroege en late profeten, sprekende -en schrijvende profeten, scheuring van het rijk, Noorde-

Kennisverwerving

lijk Rijk (Israël), Zuidelijk Rijk (Juda), Samaritanen, koningshuizen, ballingschap, Assyrië, Babylonië, Edom, Egypte, profetie, profetisme, profetenscholen, ware en valse profetie, extase, symbolische handelingen, zegen en vloek, oordeel en hoop, allegorische verklaring, proto-, deuter- en trito-Jesaja, de knecht des HEREN, de dag des HEREN, confessions/belijdenissen van Jeremia, het nieuwe verbond.

Inzicht en vaardigheid

Na afronding van dit vak kan/heeft de student:

- inzicht gekregen in de (theologische) verschillen tussen de boeken Samuel/ Koningen enerzijds en Kronieken anderzijds;
- inzicht gekregen in de rol, de persoon, de politiek en de fouten van koning Salomo (inclusief de gevolgen daarvan);
- inzicht gekregen in de rol, de persoon en de bediening van de profeten Elia en Elisa;
- de geestelijke en politieke rol en invloed van Salomo en de belangrijkste koningen van het Noordelijk Rijk (Jerobeam, Omri, Achab, Jerobeam II) en het Zuidelijk Rijk (Rehabeam, Asa, Josafat, Uzzia, Achaz, Hizkia, Manasse, Josia, Jojakim, Zedekia) beschrijven en evalueren;
- inzicht gekregen in het verloop van de geschiedenis van zowel het Noordelijk Rijk als het Zuidelijk Rijk en de rol van koningen daarin, inclusief hun chronologie en onderlinge samenhang;
- inzicht gekregen in (het verloop van) de politieke ontwikkelingen in de wereld rondom Israël en Juda, inclusief topografische duiding van omliggende landen;
- inzicht gekregen in de geestelijke en politieke oorzaken van de (Assyrische en Babylonische) ballingschap;
- inzicht gekregen in de betekenis van het begrip profetie (en de grondwoorden ervan), het verschijnsel profetisme (en de geschiedenis daarvan), en de verhouding van de profeten tot koning en cultus;
- beargumenteerd aangeven of profeten in geestesvervoering raakten en wat de verschillen tussen profetie en extase zijn;
- inzicht gekregen in welke tijd, in welk Rijk, onder welke koning(en), en onder welke omstandigheden de profeten Elia en Elisa en de diverse schriftprofeten in de periode tot de ballingschap optraden;
- aangeven wat de chronologie is van de schriftprofeten, welke profeten tijdgenoten zijn en welke profeten sterke inhoudelijke overeenkomsten vertonen;
- van elke schriftprofeet uit de periode tot de ballingschap de belangrijkste thema's, inhoudelijke kenmerken en stijlkenmerken noemen;
- inzicht in de literaire eigenschappen van profetische teksten in het Oude Testament en de hoofdbenaderingen in de uitleg daarvan;

- inzicht gekregen in de betekenis van de termen ‘de knecht des HEREN’ en ‘de dag des HEREN’;
- inzicht in de discussie over de eenheid van het boek Jesaja en daarover zelf een beargumenteerd standpunt innemen. Aangeven bij welke schriftprofeet er discussie is over de eenheid van het boek en waarom (incl. het evalueren van bezwaren tegen de eenheid);
- een indeling geven van het boek Jesaja en van de bediening van Jeremia, rekening houdend met de ontwikkeling in de politiek-historische omstandigheden;
- vorm en inhoud aan een exegetisch werkstuk geven.

Attitude

Gedurende en na dit vak is de student (meer) onder de indruk geraakt van Gods betrokkenheid bij zowel Zijn volk Israël als geheel als bij het individu daarbinnen als bij het wereldgebeuren, waardoor hij zijn eigen leven ook (meer) aan God durft toe te vertrouwen en (meer) oog krijgt voor Gods betrokkenheid in zijn leven, ook in de vorm van vermaning en vertroosting door zijn boodschappers.

Toetsing

Tentamen over de module en eventueel aanvullende leerstof.

Literatuur

Verplichte literatuur

ETA-modulen (A en B).

Bijbelboeken 1+2 Koningen, 1+2 Kronieken, Jesaja, Jeremia, Hosea, Joël, Amos, Obadja, Jona, Micha, Nahum, Habakuk en Zefanja.

Aanbevolen literatuur

Hays, J. Daniel. 2010. *The Message of the Prophets: A Survey of the Prophetic and Apocalyptic Books of the Old Testament*. Grand Rapids: Zondervan.

Paul, Mart-Jan e.a. (red.) 2008. *Bijbelcommentaar 1 Kronieken – 2 Kronieken*. (Studiebijbel Oude Testament 5). Veenendaal: Centrum voor Bijbelonderzoek.

Peels, Eric en Snyman, Fanie. 2012. *The Lion Has Roared: Theological Themes In the Prophetic Literature of the Old Testament*. Eugene: Pickwick Publications.

VanGemeren, Willem. 1990. *Interpreting the Prophetic Word: An Introduction to the Prophetic Literature of the Old Testament*. Grand Rapids: Zondervan.

Zie verder de aanbevolen literatuur op het Studentenplaza.

